

Vadehavsforskningsdagen 2023 trak et rekordstort antal tilhørere

160 personer fra især vadehavsområdet kom, så, hørte og blev klogere på Vadehavsforskningsdagen 2023

VIDENSKAB – Igen har du snydt dig selv, hvis du ikke var med til den årlige udgave af Vadehavsforskningsdagen, som i år fandt sted fredag den 24. februar på UC Syd på Degnevej i Esbjerg.

Men vores gentagne ros af dagen virker åbenbart. For i år var der rekorddeltagelse, omkring 160 personer havde tilmeldt sig denne dag, arrangeret af Nationalpark Vadehavet.

En stribe eksperter stod klar til at gøre os klogere. Naturgeograf Carlo Sørensens fra Kystdirektoratet

Tegn på gamle huse kan være der for at skræmme onde ånder eller selveste Satan væk.

fortalte om vandstandsstigninger. Han kunne blandt andet fortælle om dengang, rigtigt mange mennesker omkom under stormfloderne, fordi der manglede diger.

"I kirkebøgerne stod der "den største stormflod i mands minde". Mands minde må så have været cirka 25 år, for der var

typisk en stormflod med cirka 25 års mellemrum," sagde han.

Ingen druknet i 100 år

Han fortalte, at stormfloderne tog op til 19 redningsmænd på én gang i en landsby, men efter de mange digebyggerier, er der ikke druknet nogen i en stormflod siden 1923. Vi fik også at vide, at havet er steget 3-4 millimeter om året siden industrialiseringen i 1870erne.

Fra historiker Mette Guldborg hørte vi, at skibstypen evert slet ikke stammer fra Holland, men fra Elben. Og af hendes kollega

Louise Hauberg Lindgaard lærte vi, at mystiske tegn på huse og træværk i senmiddelalderens England også findes i rigt mål i Syd- og Sønderjylland plus Fyn. De skulle holde det onde væk.

Vi hørte også Louise Birgitte Henriksen fortælle, et en ugelang undersøgelse af den lille hval marsvinets alder nu kan klares på få timer, takket være slibning af dens tænder! Der er år-ringe.

Skriv sidste fredag i februar 2024 ind i din kalender, hvis du vil med næste år. Der er også morgenmad og frokost med i entréen på 0 kroner.

Louise B. Henriksen fortalte om aldersbestemmelse af marsvins tænder ved slibning.

Tekst og foto: Finn Arne Hansen

Øen rundt

Kunstmuseet inviterer til to ferniseringer

FANØ – Fernisering, fernisage. Kært barn har mange navne. Lørdag den 1. april holder Fanø Kunstmuseum hele to af slagsen. Den ene omhandler Edith M. Holz og afvikles klokken fra klokken 13. Hende kan du læse mere om i artiklen side 10 og 11. Den anden foregår klokken 14 og omhandler 'den farverige konkyliemaler' Egon Svarrer, 1925-1981, der var født og opvokset i Esbjerg, og som levede i sommermånederne på Fanø. "I løbet af 1960'erne udviklede hans kunst sig fra den naturalistiske form til en abstrakt og konkret retning, præget af et stramt og farverigt formsprog. I 1964 dannede Egon Svarrer sammen med lokale kolleger kunstnergruppen Konkylie, som fik betydning for samtidskunstens opblomstring i Esbjerg og på Fanø," fortæller museumsformand Birgit R. Knudsen.

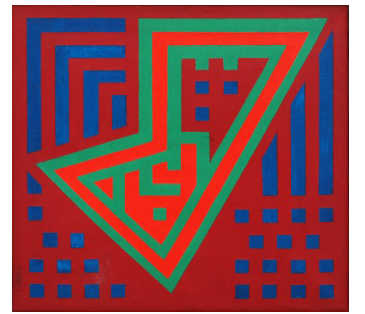
Meyers Galleri i Esbjerg var stedet, hvor kunstnerne fra Konkylie viste sig frem. Fanø Kunstmuseum viste i 2013 særudstillingen Konkylie – En vestjysk kunstnergruppe.

Egon Svarrer fik sit internationale gennembrud i 1973 i samarbejde med Galleri Sagittario i Milano. Efter 1976 udstillede han fortrinsvis i Danmark og underviste samtidig på aftenskolen i Esbjerg. Svarrer blev i de sidste år optaget af den indiske Sambodh-religion, som bygger på meditation og selvindsigt, og han foretog flere rejser til Indien. Kaj Svarrer-udstillingen løber til 29. maj

Ellers er årets tema i den faste udstilling Oplev Fanø og vadehavskulturen gennem kunsten. Man vil kunne se Christian Blaches Skibsbyggeri i Nordby, der er en gave fra Alice og Tage Sørensens Fond.

Turisternes og kunstnerens indtog i slutningen af 1800-tallet og i starten af 1900-tallet præger også udstillingen.

Julius Exners Sangundervisning i Sønderho fra 1896 pryder en af væggene. Andre billeder giver indblik i hverdagen og bryllup.

Egon Svarrer: Et tegn. 1969. Doneret af kunstneren.

Foto: Fanø Kunstmuseum.

Om påskeharen og andre harer – et frugtbarhedssymbol

Jeg tror, de fleste er klar over, at en hare ikke lægger æg... Alligevel optræder hare og æg sammen

her op til påske, og det kan vi have stor fornøjelse af. Søger man en forklaring, er den nok, at både æg og hare symboliserer det alt-overvejende tema i denne årstid: frugtbarhed. Alle går og venter på, at nu skal der ske noget, bliver utålmodige og vil gerne gøre noget for, at det nye i naturen skal gå hurtigere. Det har man gjort til alle tider. Man kiggede sig om efter

hjælp, og øjnene faldt på haren, hvor de forskellige køn på denne årstid er ved at finde sammen.

Det går lidt hårdt for sig, men resulterer i ret så mange harekillinger.

Viste du, at en hare kan være gravid med to kuld killinger på én gang?

Haren blev derfor et frugtbarhedssymbol. Den kan man så ofre til. Her er ægget jo et ganske godt of-

fer. Ægget kommer der noget nyt ud af.

Der er mange andre historier om haren. I Vilslev lige på den anden side af vandet fortælles der om to koner, der jævnlige skabte sig om til harer og drillede skytten fra Kærgård. Det irriterede ham. Selvom han ramte harene, så hårene fløj, løb de videre. Først da han fik råd om at lade bøssen med sølvknapper,

ramte han dem begge - og straks lå de og sprællede i deres røde skorter. Konerne stoppede siden klude i skudhullerne. Gamle folk mindes endnu at have set dem sådan, den ene gik altid med hånden i siden (frit efter Folk og Fauna).

Ja haren er svær at få ram på, så svær, at der må være større kræfter på spil. Sådan kan det jo også være med kvinder, sagde

de senere i Vilslev. Haren kan opleves i påsken på enge eller marker. Et godt tidspunkt er i timerne efter daggry eller i den sene skumring. Sæt dig så vidt muligt højt i landskabet og husk kikkert.

Man kan læse om og se foto af dyret på Fanø-Naturs hjemmeside fano-natur.dk.

Tekst og foto: Søren Vinding

To harer i leg. De ses bedst i timerne efter daggry eller i den sene skumring.

Hare på engen ved Klungebjergvej. Husk kikkert, hvis du vil ud at se efter harer.